

॥१०॥ ११॥ शुक्रं तेजः निर्मुक्तोत्तंगतः ध्रुवं निश्चयं पुनः पर्येति मेरुं पुनः पुनः प्रदक्षिणीकरोति ॥ १२॥ नियमेन हंता अस्मीति शेषः ॥ १३॥ १४॥ १५॥ मिमित्तानि महिषारोहणवामनेत्रस्फुरणादीनि स्वप्नानि स्वप्ने जागरांते जागरे ॥ १६॥ १७॥ १८॥ अष्टौलाफलांतर्पथिः साचशाल्मलेः केवलंतूलमयी भवति ॥ १९॥ २०॥ २१॥ २२॥ २३॥ इति उद्योगपर्वणैकं कंठीये भारतभावदीपे पं

अकस्मात्स्मयमानश्चरहस्यास्सेरुदन्निव ॥ जान्वोर्मूर्धानमाधाय चिरमास्से प्रमीलितः ॥ १०॥ भ्रुकुटिचपुनः कुर्वन्नोष्ठौ च विदशन्निव ॥ अभीक्ष्णं दृश्यसे भीम सर्वतन्मन्युकारितं ॥ ११॥ यथापुरस्तात्सविता दृश्यते शुक्रमुच्चरन् ॥ यथाचपश्चान्निर्मुक्तो ध्रुवं पर्येति रश्मिवान् ॥ १२॥ तथा सत्यं ब्रवीम्येतन्नास्ति तस्य व्यतिक्रमः ॥ हंता हंगदयाभ्येत्यदुर्योधनममर्षणं ॥ १३॥ इति स्ममध्ये भ्रातृणां सत्येनालभसे गदां ॥ तस्य ते प्रशमे बुद्धिर्धियते घपरंतप ॥ १४॥ अहो युद्धाभिकांक्षाणां युद्धकाल उपस्थिते ॥ चेतांसि विप्रतीपानि यत्त्वांभीर्भीमं विंदति ॥ १५॥ अहो पार्थ निमित्तानि विपरीतानि पश्यसि ॥ स्वप्नांते जागरांते च तस्मात्प्रशममिच्छसि ॥ १६॥ अहो नाशं ससे किंचित्पुंस्त्वं क्लीबद्विवात्मनि ॥ कश्मलेनाभिपन्नो सितेन ते विकृतं मनः ॥ १७॥ उद्वेपते ते हृदयं मनस्ते प्रतिसीदति ॥ ऊरुस्तंभगृहीतो सितस्मात्प्रशममिच्छसि ॥ १८॥ अनित्यं किल मर्त्यस्य पार्थ चित्तंचलाचलं ॥ वातवेगप्रचलिता अष्टौलाशाल्मलेरिव ॥ १९॥ तवैषा विकृता बुद्धिर्गवांवागिव मानुषी ॥ मनांसि पांडुपुत्राणां मज्जयत्यपुवानिव ॥ २०॥ इदं मे महदाश्चर्यं पर्वतस्येव सर्पणं ॥ यदीदृशं प्रभाषेथाभीमसेना समंवचः ॥ २१॥ सदृष्ट्वा स्वानि कर्माणि कुले जन्म च भारत ॥ उत्तिष्ठ स्वविषादं मा कृथा वीरस्थिरो भव ॥ २२॥ न चैतदनु रूपं ते यत्ते ग्लानिरिरिंदम ॥ यदोजसानलभते क्षत्रियो न तदश्नुते ॥ २३॥ इति श्रीमहाभारते उद्योगपर्वणि भगवद्वाक्ये पंचसप्ततितमोऽध्यायः ॥ ७५॥ ॥७६॥ वैशंपायन उवाच तथोक्तो वासुदेव न नित्यमन्युरमर्षणः ॥ सदश्ववत्समाधावद्भाषेत दनंतरं ॥ १॥ भीमसेन उवाच अन्यथामां चिकीर्षत मन्यथामन्यसेऽच्युत ॥ प्रणीतभावमत्यर्थं युधिस त्यपराक्रमं ॥ २॥ वेत्सि दाशार्हसत्यं मे दीर्घकालं सहोषितः ॥ उत वामां न जानासि पुनश्च दद्विवापुवे ॥ ३॥ तस्माद न भिरूपाभिर्वाग्भिर्मां त्वंसमर्छसि ॥ कथं हि भीमसेनं मां जानन्कश्च न माधव ॥ ४॥ ब्रूयादप्रतिरूपाणि यथामां वक्तुमर्हसि ॥ तस्मादिदं प्रवक्ष्यामि वचनं वृष्णिनंदन ॥ ५॥ आत्मनः पौरुषं चैव बलं च न समं परैः ॥ सर्वथानार्यकर्मैतत्प्रशंसा स्वयमात्मनः ॥ ६॥ अतिवादापविद्धस्तु वक्ष्यामि बलमात्मनः ॥ पश्य मे रोदसी कृष्णाय यो रासन्निमाः प्रजाः ॥ ७॥

च सप्ततितमोऽध्यायः ॥ ७५॥

॥७६॥

॥७७॥

॥७८॥

तथोक्त इति समाधावत्तीव्रवेगं यथा स्यात्तथा ॥ १॥ २॥ ३॥ ४॥ ५॥ ६॥ रोदसीयावाभूमी ॥ ७॥